

Toimintakertomus 2024

Hollolan kunta

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin
palvelualue

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 12.03.2025

Sisällys

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue.....	2
Tuloarviot ja määrärahan toteutuminen.....	2
Palvelualuejohtajan katsaus.....	3
Käyttötalouden menojen ja tulojen muutokset sekä poikkeamat.....	5
Määrärahan toteutuminen vastuualueittain.....	6
Henkilöstö.....	6
Toiminnalliset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat tavoitteet).....	7
Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet.....	8
Osallisuus.....	9
Riskien hallinta.....	11
Investointien toteutuminen.....	13
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastuualueittain.....	13
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto.....	13
Varhaiskasvatuksen vastuualue.....	18
Perusopetuksen vastuualue.....	23
Vapaa-aikapalveluiden vastuualue.....	25

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kim Strömmer

Tuloarviot ja määrärahan toteutuminen

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate.

	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	4 385 895 €	3 679 600 €	4 153 023 €	112,87 %	-473 423 €
Myyntituotot	2 317 166 €	2 120 800 €	2 391 141 €	112,75 %	-270 341 €
Maksutuotot	1 225 360 €	1 092 500 €	907 913 €	83,10 %	184 587 €
Tuet ja avustukset	743 249 €	388 500 €	673 873 €	173,46 %	-285 373 €
Vuokratuotot	83 690 €	65 300 €	164 437 €	251,82 %	-99 137 €
Muut toimintatuotot	16 430 €	12 500 €	15 659 €	125,27 %	-3 159 €
Toimintakulut	-57 169 424 €	-56 721 600 €	-57 852 764 €	101,99 %	1 131 164 €
Henkilöstökulut	-28 823 037 €	-28 995 700 €	-29 207 689 €	100,73 %	211 989 €
Palvelujen ostot	-14 523 089 €	-13 915 600 €	-15 290 534 €	109,88 %	1 374 934 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 139 511 €	-1 195 200 €	-1 072 615 €	89,74 %	-122 585 €
Avustukset	-1 568 657 €	-1 593 300 €	-1 385 506 €	86,96 %	-207 794 €
Muut toimintakulut	-11 115 130 €	-11 021 800 €	-10 896 420 €	98,86 %	-125 380 €
TOIMINTAKATE	-52 783 530 €	-53 042 000 €	-53 699 741 €	101,24 %	657 741 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 966 €		-1 200 €		1 200 €
VUOSIKATE	-52 785 496 €	-53 042 000 €	-53 700 941 €	101,24 %	658 941 €
Poistot ja arvonalentumiset	-80 146 €	-47 300 €	-32 431 €	68,56 %	-14 869 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-52 865 643 €	-53 089 300 €	-53 733 372 €	101,21 %	644 072 €

Palvelualuejohtajan katsaus

Vuoden 2024 osalta suuri painoarvo oli strategisten ohjelmien toteuttamisessa. Valtuustossa hyväksytyjen suunnitelmista muokataan uutta hyvinvointisuunnitelma mallia. Vuoden 2024 aikana halusimme jatkaa painottamista asiakkaiden ja työntekijöiden osallisuuteen. Ennakoivaan hyvinvointiin pureuduttiin liikunnan, ruoan, mielen ja päihdetyön kautta. Yhtenä osa-alueena kiusaamisen ehkäisemisen- ja päihdetyönsuunnitelma. Kiusaamisen vastaisen suunnitelma jalkautuu ja kuntaan hankittu someturva-ohjelmasta tuli osa suunnitelmaa. Päihdetyönsuunnitelman valmistelua jatkamme ensi vuonna.

Perhekeskistyön kehittämistä jatkettiin ja yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Kuntalaisten harrastustoiminnan kehittäminen ja mahdollistaminen eri tavoin jatkuu vuoden 2024 aikana. Vuoden aikana etsimme keinoja eri ikäryhmien liikuttamiseen. Monta luontoa-opintokokonaisuus käynnistyi varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksen osalta tehdään vielä viimeistelyä, jotta se oli enemmän osa jo nykyistä toimintaa.

Perusopetuksessa valmisteltiin vuoden 2025 palveluverkon muutosta, jossa Tiilikankaan koulun oppilaat ja henkilökunta liitetään osaksi muita alueen kouluja. Vuoden 2024 osalta valmisteluun liittyi oppilaaksiottoalueiden päivittäminen. Oppilaaksiottoalueita käsiteltiin ensimmäisen kerran 24.4.2024. Kokouksessa sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti palauttaa asia valmisteluun ja edellytti asiasta ennakkovaikutusten arviointia. Ennakkovaikutusten arviointi tehtiin kolmella eri vaihtoehdolla. Vaihtoehdot olivat yksi yhtenäinen oppilaaksiottoalue, viisi aluetta ja nykyinen kymmenen aluetta. Valiokunta päätyi 9.10.2024 muutosesityksen kautta kuuteen (6) oppilaaksiottoalueeseen. Samassa kokouksessa käsiteltiin myös 5.-6. -luokkalaisten sijoittuminen palveluverkossa, jonka valiokunta merkitsi tiedoksi. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta edellytti oppilaaksi ottamisen periaatteiden päätöksenteon yhteydessä myös 5.-6.-luokkalaisten sijoittumisen ennakkovaikutusten arviointia.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi 9.10.2024 omalta osaltaan palvelualueen talousarvioesityksen vuodelle 2025 sekä vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman seuraavalla muutoksella, joka liittyy Tiilikankaan koulun lakkauttamiseen 1.8.2025. Päätöksenä oli, että vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025 poistettaisiin kaksi ensimmäistä lausetta: " Valtuuston päätöksen mukaan Tiilikankaan koulu lopettaa toiminnan lukukauden 2024-2025 päätteeksi. Tämä palveluverkkomuutos aiheuttaa oppilaaksiottoalueiden muutoksen 1.8.2025 lähtien." Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti esittää kunnanhallituksen hyväksyttäväksi palvelualueensa muutetun talousarvioesityksen vuodelle 2025 sekä vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman. Valtuusto ei muuttanut vuoden 2020 päätöstään ja Tiilikankaan koulun oppilaiden lähikoulupäätös tuotiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päätöksentekoon.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsiteli 11.12.2024 § 147 Tiilikankaan koulun oppilaiden uuden lähikoulun määräytymistä vuoden 2025 palveluverkkomuutoksessa. Päätökseen liittyen kuntaan tuli lukuisia oikaisuvaatimuksia. Kuntalain 92 §:ään ja hallintosäännön 32 §:n nojalla, kunnanhallituksen puheenjohtaja on 16.12.2024 päätti ottaa sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päättämän asian kunnanhallitukseen käsiteltäväksi. Otto-oikeuden käyttäminen merkitsi, että asia siirtyi kokonaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Toimenpiteitä koulupudokkuuden estämiseksi jatkettiin ja poissaolojen seurannasta tuli järjestelmällisempää tämän vuoden aikana. Hollolassa otettiin käyttöön kansallinen poissaololuokitus, varhaisen puuttumisen -lomake sekä huoltajille ja opettajille tuleva heräteilmoitus. Koululaiskuljetusten ohjeistusta päivitettiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 24.4.2024.

Oppilasmäärien laskun johdosta tehtiin päivitetty suunnitelmat myös oppilasvirtojen ohjauksesta sekä tulevaisuuden henkilöstötarpeesta. Henkilöstömuutoksiin vaikuttavat palveluverkko, eläköitymiset, ryhmien yhdistämiset sekä ryhmien vähentämiset. Perusopetuksen osalta toteutamme lukuvuoden 2024-2025 tuntikehystä, jonka vaikutus on elokuuhun asti. Lukuvuoden 2024-2025 opetustunnit on jaettu ja yksiköt ovat rakentaneet lukujärjestyksen niiden perusteella.

Hollola ja muut Päijät-Hämeen kunnat oli mukana Kuntaliiton toteuttamassa verkostokoulu-hankkeessa. Tavoitteena on ennen kaikkea kuntien välisiä perusopetuslain mukaisia yhteistyömuotoja hyödyntäen tunnistaa ja kehittää uudenlaisia toimivia ratkaisuja perusopetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden sekä opetusjärjestelyiden laadulliseen kehittämiseen eri puolilla maata. Avartamalla kouluyhteisöjä, opetusta ja oppimista voidaan yhteistyön hyödyt saada nykyistä laajemmin käyttöön opetuksen järjestämisessä. Oppilaiden tarpeet ovat suunnittelun lähtökohtana. Kansallinen

verkstoperuskoulu- seminaari oli 8.2.2024 ja sen jälkeen Päijät-Hämeen alueellinen työseminaari 6.3.2024. Hanke päättyi vuonna 2024, mutta hankkeen kuntien yhteistyömalleja jatketaan myös seuraavina vuosina.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitettiin ja sopeutettiin joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu oli myös vuoden 2024 aikana. Varhaiskasvatuksessa on kolmiportaisen tuen mallin otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen. Varhaiskasvatuksen käyttöaste oli nousussa ja palvelusetelikustannukset ylittyivät. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuja saimme arvioitua vähemmän. Varhaiskasvatuksen toimintakäsikirja päivitettiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 20.3.2024.

Uimahallin peruskorjauksen uimaopetuksen toteutus suunniteltiin ennen peruskorjauksen aloittamista. Yhteistyötä tehtiin ympäristökuntien kanssa ja uimaopetusta annettiin opetussuunnitelmien edellyttämällä laajuudella. Lasten uimahallikuljetusten laajentuminen oli uusi kulumuoto tänä vuonna. Uimahalli kuljetuksia järjestettiin myös ikäihmisille kerran viikossa Orimattilan uimahalliin. Uimahallin peruskorjauksen aikana palvelualue menetti kyseisen ajan asiakasmaksutulot.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoris-, kirjasto-, kulttuuri-, liikuntapalveluiden, asiointipiste Piipahluksen sekä pakolais- ja maahanmuuttoasioiden kokonaisuudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa ko. vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2024

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset. Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa - moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilönä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Käyttötalouden menojen ja tulojen muutokset sekä poikkeamat

Palvelualueen toimintakate ylittyi 1,24 prosenttia eli 657 741 euroa. Toimintatuotot ylitti arvioidun 12,87 prosenttia eli 473 423 €. Toimintatuottojen ylitystä selittää arvioitua suuremmat kotikuntakorvaustulot (21,39 %, 377 268 €), vuokratuotot (151,82 %, 99 137 €) sekä saadut tuet ja avustukset (73,46 %, 285 373 €). Toisaalta toimintatulojen ylitystä tasapainottaa arviota huonommat maksutuotot (16,90 %, 184 587 €). Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksut on ollut arvioitua pienemmät 22,17 prosenttia eli 177 383 € kun taas aamu- ja iltapäivätoiminnan hoitopäivämaksut ylittyi 17,98 prosenttia eli 25 175 €. Toimintakulut ylitti arvioidun 1,99 prosenttia eli 1 131 164 euroa. Henkilöstökustannukset ylittyi 0,73 prosenttia ja palvelujen ostot 9,88 prosenttia. Palvelujen ostojen ylitystä selittää arvioitua suuremmat konserni-palvelujen sisäiset veloitus (265 629 €), varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannukset (22,43 %, 231858 €) sekä koulukuljetukset (138,87 %, 743 425 €).

Määrärahan toteutuminen vastualueittain

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	683 786 €	355 000 €	539 137 €	151,87 %	-184 137 €
Toimintakulut	-1 827 491 €	-1 543 500 €	-1 924 901 €	124,71 %	381 401 €
TOIMINTAKATE	-1 143 706 €	-1 188 500 €	-1 385 764 €	116,60 %	197 264 €
Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	929 450 €	990 000 €	854 913 €	86,35 %	135 087 €
Toimintakulut	-18 174 908 €	-17 948 100 €	-18 330 447 €	102,13 %	382 347 €
TOIMINTAKATE	-17 245 458 €	-16 958 100 €	-17 475 534 €	103,05 %	517 434 €
Perusopetuspalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	2 073 726 €	1 911 500 €	2 196 831 €	114,93 %	-285 331 €
Toimintakulut	-32 589 930 €	-33 384 300 €	-33 565 817 €	100,54 %	181 517 €
TOIMINTAKATE	-30 516 204 €	-31 472 800 €	-31 368 986 €	99,67 %	-103 814 €
Vapaa-aikapalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	698 933 €	423 100 €	562 142 €	132,86 %	-139 042 €
Toimintakulut	-4 577 095 €	-3 845 700 €	-4 031 599 €	104,83 %	185 899 €
TOIMINTAKATE	-3 878 162 €	-3 422 600 €	-3 469 457 €	101,37 %	46 857 €

Henkilöstö

HYVINVOINNIN PALVELUALUE

	TP 2023	TP 2024	Muutos
Vakinaiset (lkm)	485	453	-32
Määräaikaiset (lkm)	109	136	27
Työllistetyt (lkm)	3	2	-1
Yhteensä (lkm)	597	591	-6
Henkilötyövuodet	609	552	-57
Sairauspoissaolo -%	3,94 %	6,00 %	2,06 %
Tapaturmapoissaolo -%	1,60 %	0,04 %	-1,56 %
Koulutuspoissaolo -%	0,51 %	0,24 %	-0,27 %

Toiminnalliset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat tavoitteet)

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2024
<p>Digikompetenssin vahvistaminen</p> <p>Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapoja.</p> <p>Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret) uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu. 	<p>Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 80 % <p>Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3–5 - ja 7–9 -luokkalaisilla</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 3–4 ja 7–8 luokkalaisilla digilaite <p>Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 75 %, tavoitetaso 2025 100 % 	Hyvan johtoryhmä	<p>Digilaite käytössä 3–5 -luokkalaisilla ja 7-9 -luokkalaisilla. Osa digilaiteläyöksistä varhaiskasvatukseen on toteutettu.</p> <p>Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin 85 %.</p>

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Jätelain ja -määräysten muutoksiin vastaaminen kasvatustyössä.
Kuvaus	Uusien määräysten mukaisen lajittelun toteuttaminen yksiköissä, lajittelu osana kasvatustyötä.
Tavoiteaikataulu	2024
Vastuutaho	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla yhteistyössä elinvoiman ja tilapalveluiden kanssa.
Toteuma 31.12.2024	Asiaa valmisteltu vuoden 2024 aikana ja toteutus suunniteltu alkavaksi monitoimijaisessa yhteistyössä elinvoiman palvelualueen ja Tilapalveluiden kanssa vuoden 2025 aikana.

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Lähiluontomahdollisuudet oppimisympäristönä (Monta luontoa Opinpolku varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa)
Kuvaus	Lähiympäristön mahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisessa sekä leikkiympäristönä. Ympäristö- ja ilmastokasvatuksella edesautetaan ajattelu- ja toimintamallien muuttumista.
Tavoiteaikataulu	2024
Vastuutaho	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla ja vastuualueiden ympäristökoordinaattoreiden tuella.
Toteuma 31.12.2024	Monta luontoa –opintopolku kesken perusopetuksessa. Monta luontoa opinpolun jalkautus alkanut varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Ympäristökasvattajat valmistuneet keväällä 2024 (kaksi varhaiskasvatuksessa, yksi esiopetuksessa ja yksi perusopetuksessa).

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Seudullinen sivistyspalveluiden yhteistyö hyvinvointiverkostona
Kuvaus	Toimimme aktiivisesti osana alueellista sivistystoimen verkostoa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa, luoden kestäviä alueellisia palveluita ja vahvistaen jakamisloutta (esim. alueellinen hankerahoitus palvelutoiminnan kehittämisessä).
Tavoiteaikataulu	2023–2025
Vastuutaho	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Toteuma 31.12.2024	Osallistumme seudullisiin kehittämisryhmiin: Siv-ohry, Vaka-kehittämisryhmä, Arvokehittämisryhmä, OPS-kehittämisryhmä, OOOT, TVT-kehittämisryhmä, Nuorisopalveluiden, kirjaston, liikuntapalveluiden ja talousvastaavien kehittämisryhmät, LAPE-yhteistyöryhmät, Perhekeskus, Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä, Kohtaamispaikkaverkosto, LAKU-työryhmä, Siv-turva (ESAVI), Salpausselän Geopark, Vaka-digiryhmä, SKY-kehittäjäverkosto, Maahanmuuttotyön verkosto.

Osallisuus

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Nuorisovaltuuston osbu-pilotti
Kuvaus	<p>Osallistuva budjetointi "OSBU" on toimintatapa, jossa kunnan asukkaat ideoivat ja äänestävät määrärahan käytöstä sille asetettujen reunaehtojen puitteissa. Hollolassa osallistuva budjetointi käynnistyy vuonna 2023 – 2024 nuorisovaltuuston toteuttamana pilottina. Nuorille suunnattu pilottivaihe antaa arvokasta tietoa ja kokemuksia toimintamallin laajentamiseksi kuntatasolle.</p> <p>Osbu-pilotin määräraha 20 000 € on korvamerkitty vapaa-aikapalveluille strategisten hankkeiden vuoden 2024 kehitysrahoista.</p>
Tavoiteaikataulu	<p>IDEOINTI 22.11.-31.12.2023 Valmistelutyöryhmä 1/2024 ÄÄNESTYS 3/2024 Neuvottelukunta 4/2024 Valittujen toimenpiteiden toteutus vuoden 2024 aikana.</p>
Vastuutaho	Nuorisovaltuusto / Vapaa-aikapalvelut
Toteuma 31.12.2024	<p>Hollolan ensimmäinen osallistuvan budjetoinnin toteutus saatiin maaliin vuonna 2024. Ideoita annettiin yhteensä 45, joista 8 eteni maaliskuun äänestysvaiheeseen. Ääniä annettiin yhteensä 282 ja eniten ääniä keränneet ideat toteutettiin syksyllä 2024:</p> <p>KYLILLE TEKEMISTÄ – Kuntalaisidea "kylille tekemistä" toteutettiin nuorisopalvelujen järjestämänä leffakiertueena, joka suuntasi Herralaan, Hämeenkoskelle, Paimelaan ja Hollolan kirkonkylälle. Koko perheen seikkailuelokuva, Räkä ja Roiskis, saapui kylillä katsomaan yhteensä n. 120 eri-ikäistä kuntalaista.</p> <p>AAMIAISPÄIVÄ KOULUILLA – Oppilaille ja vanhemmille tarjottiin aamiaista Hollolan kouluilla osana kansallista Kodin ja koulun päivää 27.9.2024. Aamiaiselle osallistui yhteensä 470 vanhempaa ja 1661 oppilasta.</p> <p>FRISBEEGOLF PUTTIPELI – Salpakankaan frisbeegolfradan yhteyteen rakentui 9 frisbeekorin puttipelirunko, PuttiNolla. Pelin ideana on pelata ristinollaa kiekkoilla putaten. Kokonaisuus otettiin käyttöön 5.12.2024 osoitteessa Opintie 3, 15870 Hollola.</p>

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Osallisuussuunnitelma
Kuvaus	Kunnan osallisuussuunnitelman päivittäminen yhteiskehittämisen keinoin.
Tavoiteaikataulu	Vuoden 2024 loppuun mennessä
Vastuutaho	Vapaa-aikapalvelut / Osallisuuskoordinaattori
Toteuma 31.12.2024	Osallisuusohjelmaa on valmisteltu ja viedään päätöksentekoon osana hyvinvointisuunnitelmaa syksyllä 2025.

Vastuualue	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Kunnan verkkosivujen jatkokehittäminen osallisuuden näkökulmasta
Kuvaus	Verkkosivu-uudistuksen arviointi eri kohderyhmät huomioiden ja sivuston jatkokehittäminen saadun tiedon pohjalta.
Tavoiteaikataulu	Prosessi alkanut syksyllä 2023 ja jatkuu kevään 2024
Vastuutaho	Vapaa-aikapalvelut / Osallisuuskoordinaattori
Toteuma 31.12.2024	Verkkosivujen rakennetta ja käytettävyyttä optimoitu kohderyhmittäin.

Riskien hallinta

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Todennäköisyys (1-3)	Riskin merkittävyys (1-3)	Hallintatoimenpiteet	Tavoite/ toteutus-aikataulu	Vastuuhenkilö	Toteuma 31.12.2024
Kiinteistöt ja rakennukset	Turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö (rakennukset, pihalueet)	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Suunnittelu, rakentaminen/varustaminen, valvonta/ylläpito, raportointijärjestelmät, kuntokartoitukset, toimenpiteet ongelmien johdosta. Toimialan riskienhallinta- ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmien työ.	jatkuva	Suunnittelijat, käyttäjät, ylläpitäjät, valvojat, työryhmiin nimetyt	Koulut ovat hyvässä kunnossa, kesän aikana tehtiin ylläpitokorjauksia. Varhaiskasvatusyksiköissä tehtiin kesällä 2024 useita ylläpitoon liittyviä korjaustoimenpiteitä ja muutostoimenpiteitä.
Henkilöriskit	Sisäilmaongelmat, tapaturmat, tuottamukselliset teot, jaksaminen, sitoutuminen/asenne, osaavan työvoiman saatavuus	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Valvonta/seuranta, asioihin ajoissa reagoiminen, koulutus/perehdytys, tiedonkulun kehittäminen, yms. Toimialan riskienhallinta- ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmien työ. Aktiivinen rekrytointi.	jatkuvaa, vuosittain eri painotuksia	Koko henkilöstö sekä osin vastuuesimiehistö, työryhmiin nimetyt	Kouluista on tehty vain yksittäisiä sisäilmailmoituksia, asioihin on puututtu välittömästi ja mahdolliset korjaukset tehty. Varhaiskasvatuksessa tehtiin kesällä 2024 korjaustoimenpiteitä, joilla korjattiin sisäilmaan liittyviä haasteita. Kelpoisen henkilöstön, erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja perusopetuksen erityisopettajien saatavuus haastaa kasvatus- ja opetustoimintaa.

Järjestelmiin liittyvät riskit	Muuntautumis- ja integraatiokyky toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista johtuen	2= todennäköinen	2= riski on suuri	Ennakoiva seuranta ja reagointi muutostarpeisiin sekä tiivis yhteistyö tietohallintopalveluiden kanssa.	jatkuva	Hyvä johtoryhmä, tietohallinto	Opetushenkilökunnalta n. 15 %:lta puuttuu henkilökohtainen työpuhelin, mikä vaikeuttaa esim. kaksivaiheista tunnistautumista työpisteillä. Noudatetaan tietohallinnon ohjeistuksia.
--------------------------------	--	------------------	-------------------	---	---------	--------------------------------	---

1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri

Kiinteistöihin ja piha-alueisiin liittyviin riskeihin etsitään ratkaisuja yhdessä eri toimialojen edustajien kesken (tekninen, hyvinvointipalvelut, ympäristöterveydenhuolto, työsuojelu, jne.).

Palvelualueen henkilöriskit liittyvät asiakkaisiin (toimintaympäristön turvallisuus/lapset, nuoret, huoltajat) sekä henkilöstöön (tapaturmat, sairastuneisuus, jaksaminen, osaaminen, motivoituneisuus ja muutosvalmius). Muutosjohtamisen ja resursoinnin merkitys korostuvat jatkossa.

Painopisteet v. 2024

- toimintaympäristöjen turvallisuus
- varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen hallinta
- henkilöstötarpeen arvioinnissa onnistuminen
- kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö
- oppilashallinto- yms. järjestelmien muuntautumis- ja integraatiokyky toimintaympäristön muuttuvissa tarpeissa

Investointien toteutuminen

IRTAIN OMAISUUS	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Hyvinvoinnin palvelualueen irtain	20 643 €	100 000 €	0 €	0,00 %	100 000 €

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastuualueittain

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö Minna Säkkinen-Salminen

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinnon tehtävänä on toimia palvelualueen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä. Hallinnon tehtävänä, mukaan lukien toimistopalvelut, on luoda palvelualueelle tehokkaat ja taloudelliset toiminnan edellytykset tuottamalla tarpeenmukaiset tukipalvelut.

Hallinto- ja tukipalveluiden tehtäviin kuuluvat muun muassa palvelualueen johtaminen ja kehittäminen, valiokuntatyöskentely, sidosryhmäyhteistyö, sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu, erilaiset yleis- ja oppilashallinnon prosessit, LAPE-toiminta ja perhekeskuskehittäminen.

Yleisesti ottaen palvelualueen toiminta elää vahvaa muutoksen aikaa ja muutoksilla on laajakantoiset vaikutukset myös hallinto- ja tukipalveluiden toimintaan. Sen vuoksi toimintaa ja järjestelmiä on uudistettu toimijoiden tiiviissä yhteistyössä ja muutoksiin on etsitty ratkaisuja ketterästi/luovin ratkaisuin. Oppilashallinnon toimissa on tarkennettu ja muutettu mm. laskutusten käytänteitä vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä, niin aamu- ja iltapäivätoiminnan kuin sijoitettujen lasten laskutusprosesseissa ja käytänteissä. Laskutuskäytänteiden muutokset ovat edellyttäneet myös järjestelmiin liittyvää konfigurointia. Lisäksi on toteutettu aamu- ja iltapäivätoiminnan päätösprosessien ja pohjien kokonaisuudistus. Vuoden 2024 aikana päätökset siirryttiin tekemään Effican sijaan Primuksessa.

Toimintaympäristön ja järjestelmien aiheuttamaan muutokseen on pyritty vastaamaan kiinnittämällä huomioita osaamisen kehittämiseen. Hallinto- ja tukipalveluiden osaamisen kehittämisessä on vuoden 2024 aikana määrätietoisesti hyödynnetty Eduhouse-koulutusympäristöä sekä toteutettu sisäistä koulutusta Primus-varrtien muodossa.

Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu sähköiseen arkistoon siirtymistä. Oppilashallinnon järjestelmästä (MultiPrimus) on arkistoitu systemaattisesti säilytysajaltaan umpeutuneita asiakirjoja. Lisäksi on toteutettu erilaisia tietosuojaa ja -turvaa tukevia toimenpiteitä ja projekteja keskeisiin järjestelmiin liittyen:

Suomi.fi -palveluaylän käyttöönotto

Käyttöönottoprojekti on saatu valmiiksi. Suomi.fi-tunnistus ja -valtuudet palvelun käyttöönoton myötä huoltajille ei tarvitse enää luoda manuaalisesti avainkoodeja Wilma-tunnusten luomista varten. Huoltajat tunnistaustuvat oppijan huoltajiksi Suomi.fi-palvelun kautta ja saavat saman tien Wilman käyttöoikeudet. Huoltajatunnuksen teko onnistuu heti kun lapsen tiedot ovat luotuna oppilashallintojärjestelmään (MultiPrimus). Tällä tavalla toimistosihteerien ja pääkäyttäjien luonti- ja päivitysvastuu poistuu, joka tehostaa työskentelyä.

DVV-rajapinnan käyttöönotto

Käyttöönottoprojekti on saatu valmiiksi. Rajapinnan käyttöönoton myötä oppilaiden ja huoltajien henkilödata päivittyy Primukseen suoraan Digi- ja väestöviraston järjestelmästä. Toiminnallisuuden myötä meillä on käytettävissä entistä ajantasaisempi ja luotettavampi tieto, kun manuaalisen päivityksen virhealttius poistuu. Lisäksi tieto turvakielion virallisesta tilasta siirtyy oikein tarvittaviin järjestelmiin. Näin ollen käyttöönottoprojektin myötä tiedon ajantasaisuus, automaattisuus ja luotettavuus on lisääntynyt merkittävästi. Tiedon oikeellisuus/ajantasaisuus on ehdottoman tärkeää, koska oppilashallintojärjestelmän tietoja käytetään mm. päätösten, tiedonsiirtojen ja laskutusten pohjalla.

MunApp-sovellus oppilaan katseluoikeudella

MunApp –sovellus koululaiskuljetuksiin on nyt toteutettu myös oppilaille katseluoikeudella. Koululaiskuljetusten toiminnanohjausjärjestelmään on kehitetty uusi oppilaan näkymä palvelemaan erityisesti erilliskuljetuksessa kulkevia oppilaita. Toiminnallisuus myös yksinkertaistaa koululaiskuljetuksiin liittyviä hallinnollisia prosesseja. Kehitystyön tuloksena erilliskuljetuksissa kulkeva oppilas voi omilla tunnuksillaan nähdä MunApp-sovelluksessa omat kuljetustiedot (auto, nouto-aika). Jatkossa edelleenkin ainoastaan huoltaja pystyy tekemään tarpeettomien kyytien perumisen. Uudistuksen myötä kaikilla käyttäjäryhmillä on omat näkymät koululaiskuljetuksiin ja sama tieto on reaaliaikaisesti kaikkien käyttäjäryhmien nähtävissä/käytettävissä. Kehittämistyön tuloksena meillä on nyt käytössä omat näkymät kaikille keskeisille toimijoille (oppilas, huoltaja, koulusihteeri, kyytivalvoja, kuljettaja).

Kansalliset poissaololuokitukset ja poissaoloseuranta /Wilma Noti -palvelun käyttöönotto

Perusopetuslain ja opetussuunnitelman muutosten myötä opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä ja seurata oppijoiden poissaoloja sekä puuttua niihin aiempaa suunnitelmallisemmin. Päijät-Hämeessä ja siten myös Hollolassa on otettu käyttöön yhtenäinen seudullinen poissaolojen puuttumisen malli elokuussa 2024. Oppilashallintojärjestelmään on rakennettu Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen mallin mukaiset poissaololuokitukset, poissaolokooste-toiminnallisuus sekä poissaolo- ja reagointiraportit rehtoreille ja varhaisen puuttumisen reagointilomake luokanvalvojalle. Automaattisten viestien toiminnallisuus on toteutettu Wilma Noti -palvelulla, jonka Hollolan kunta otti käyttöön koko Suomen mittakaavassa ensimmäisten kuntien/kaupunkien joukossa. Palvelun mahdollistamien toiminnallisuuksien avulla oppilaiden poissaoloja pystytään seuraamaan suunnitelmallisesti niin, että niistä kerätty tieto on käytettävissä poissaolojen ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen. Wilma Noti -palvelun käyttöönottoprojekti saatiin kokonaisuudessaan käyttövalmiiksi marraskuussa. Palvelu kuitenkin huomioi kaikki lukuvuoden poissaolot elokuusta alkaen. Toiminnallisuuden käyttöönoton myötä saamme standardoitua dataa, jota on mahdollista hyödyntää useista eri näkökulmista. Lisäksi on aloitettu päivittämään ja uudistamaan tuntimerkintöjä Wilmassa.

Koski-tietovaranto

Opetushallituksen ylläpitämään valtakunnalliseen Opetuksen ja koulutuksen tietovaranto Koski edellyttää meiltä jatkuvia kehittämistoimia, jonka pohjalta aikaisemmin käyttöönotettuihin tiedonsiirtoihin liittyviä prosesseja ja ohjeita on korjattu.

Tietoturvariskien kartoitus

Marraskuussa käynnistimme koko palvelualueen koskevan riskienhallintaprosessin. Vuoden 2024 loppuun mennessä tavoitteena oli kartoittaa toimintayksikkötasolla tietoturvallisuuteen kohdistuvat riskit. Tietoturvariskien tunnistamisen jälkeen aineistosta laadittiin riskianalyysi, jonka pohjalta työskentelyä jatketaan vuonna 2025.

Hallinto- ja tukipalveluissa ajankohtaisena on ollut tehtäväkuvien ja -nimikkeiden uudistaminen. Uudet tehtäväkuvat otettiin käyttöön syyskuun alusta. Tehtäväkuvia tarkastelemalla ja palvelusopimuksia laatimalla on pyritty varmistamaan mm. palveluiden ja tehtävien toimintavarmuus erilaisissa poikkeustilanteissa kuten poissaolot ja työsuhteen päättymisen. Lisäksi muutoksilla on pyritty vastaamaan sekä palvelutarpeessa tapahtuneisiin että toiminnallisiin muutoksiin palvelualueella.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalvelut on osallistunut aktiivisesti palvelualueen ylittävään yhteistyöhön. Olemme osallistuneet aktiivisesti erilaisten kuntatasoisten prosessien ja asioiden kehittämiseen kuten hyvinvointityöryhmän työskentely, ilmastotyö/ilmastosuunnitelman laatiminen, henkilöstöetuksien valmistelu, kuntatasoisen EVA-ohjeen laatiminen, tietosuojat ja turvatyö, verkkosivu-uudistus sekä digiturvamallin toteuttaminen.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella on ollut keskeinen rooli hyvinvointialueuudistuksessa. Uudistus on tuonut muutoksia palvelualueen palvelutuotantoon ja siten sillä on ollut vaikutuksia edelleen mm. sopimuksiin. Hyvinvointialueuudistuksen ja sitä seuranneiden lakimuutosten myötä asioita on ollut edelleen prosessissa ja niitä on pyritty ratkaisemaan seudullisessa yhteistyössä. Tällainen seudullista yhteistyötä edellyttänyt prosessi on ollut mm. kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla toteutettava kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen liittyvät vastuu- ja sopimuskysymykset.

Hallintopalvelut on ollut aktiivisesti rakentamassa positiivista työnantajamielikuvaa toteuttamalla kuukausittain non-stop-sijaishaastatteluita varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Olemme osallistuneet myös joihinkin verkostoitumis- ja rekrytointitapahtumiin kuten DuuniExpo ja MEGADuuniWork. Tällä tavoin pyrimme varmistamaan osaavan työvoiman saannin nyt ja tulevaisuudessa.

Koululaiskuljetuksiin liittyen on päivitetty periaatteet sekä tehtävä- ja vastuunjakotaulukkoa, käyty läpi ja päivitetty sopimuksia, toteutettu kuljetuksiin liittyviä kilpailutuksia (autoja/reittejä, toiminnanohjausjärjestelmä, kuljetussuunnitelmapalvelu) ja tiivistetty seudullista yhteistyötä perustamalla uusi yhteistyöryhmä koululaiskuljetushankintoihin liittyen.

Valtuustoaloitteesta alkunsa saanut vauva- ja muuttorahan prosessi on saatu valmiiksi ja hakemusten käsittely on pysytty aloittamaan ja maksatukset pyörivät suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Perhekeskuskehittämisessä on otettu käyttöön sähköinen perhekeskus (Omaperhe.fi). Omaperhe on kansallinen verkopalvelu, joka kokoaa perheille tarkoitettua tietoa, tukea, tapahtumia ja palveluita yhteisen paikkaan verkossa tukien perhekeskus-palvelukokonaisuutta. Sähköisen perhekeskuksen käyttöönottoon liittyen on järjestetty useita työpajoja ja tehty PTV-kuvia. Omaperhe sivustolla olevat palvelusuositukset tulevat Suomi.fi palvelutietovarannosta. Palvelualueella on tehty mittava työ palvelujen kuvaamiseksi palvelutietovarantoon sähköisen perhekeskuksen palvelunostotarpeisiin nähden. Hollola on pilottikuntana ottanut käyttöön sekä kuntalaisille, että ammattilaisille suunnatut osiot Omaperhe.fi palvelusta.

Asiakaslähtöiseen perhekeskuskehittämiseen liittyen ammattilaisille järjestettiin hyvinvointiseminaari, joka oli jatkoa vuonna 2023 toteutetulle asukaskyselylle ja asukasillalle. Seminaarin anti koettiin erittäin hyväksi ja ammattilaisille suunnattujen seminaarien toteuttamista on päätetty jatkaa ainakin vuosina 2025 ja 2026. Kohtaamispaikkatoimintaa on kehitetty mahdollisuuksien rajoissa ja paikallisista tarpeista käsin yhteistyössä alueellisen verkoston kanssa. Alueellisenä yhteistyönä on laadittu mm. Päijät-Hämeen lapsiperheiden kohtaamispaikkojen toimintaperiaatteet. Perhekeskus ja kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseksi on Hollolassa tunnistettu tarve fyysisen perhekeskuksen olemassaololle. Hollolassa on osallistuttu aktiivisesti erilaisiin perhekeskustoimintaa käsitteleviin yhteistyötapaamisiin/verkostojen toimintaan niin alueellisesti kuin kansallisesti. Perhekeskustoiminnan kehittämiseksi yhteistyötä on tehty erityisesti Hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Palvelukarttaa ja Hollolan perhekeskusmanuaalia on päivitetty suunnitellusti, ja ne ovat kaikkien ammattilaisten käytettävissä palveluohjauksen työkaluina.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

MPASSid -kirjautumisjärjestelmä eli ns. oppijanumero on keskeinen tekijä oppilashallinnossa, sillä sitä tullaan jatkossa käyttämään yleisesti henkilöä yksilöivänä tunnisteena lakisääteisten tehtävien hoitamisessa. Tunnistuksenvälitysratkaisun muutoksen jälkeen oppilaiden lisäksi myös opettajat ja muut henkilöstön edustajat tarvitsevat oppijanumeron hyödyntääkseen MPASSid-kirjautumista. Kirjautumisjärjestelmän muutokset yhdessä KOSKI-palvelun muutosten myötä tulee edellyttämään hallinto- ja toimistopalveluilta jatkuvaa prosessien ja ohjeiden kehittämistä/päivittämistä.

KOSKI-palvelu on Opetushallituksen ylläpitämä valtakunnallinen Opetuksen ja koulutuksen tietovaranto sekä erillisten kansallisten opinto- ja tutkintotietoja sisältävien rekistereiden yhteen kokoava luovutuspalvelu. Opetus ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt helmikuussa 2021 opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevan selvitystyön. Selvitys valmistui joulukuussa 2021 ja sen perusteella kehittäminen tulee etenemään vaiheittain. Opettajarekisteri tulee vaati- maan opettajien tietojen keräämistä paikallistasolla, mikä aiheuttaa lisätyötä hallinto- ja toimistopalveluihin, koska siellä tehdään tiedon keruu ja tallentaminen tietojärjestelmään. Opettajarekisterin käyttöönotto tulee edellyttämään hallinto- ja toimistopalveluilta kehittämistyötä niin prosessien, ohjeiden kuin järjestelmien yhteensovittamisessa.

Hallinto- ja toimistopalveluissa varaudutaan ja valmistellaan sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa. Sähköinen arkistointi yleistyy, mutta paperiarkistot ovat vielä kauan osa arkistointia. Valmistaudumme elämään ns. hybridivaihetta, jossa meillä on sekä sähköistä että analogista arkistointia.

Vuonna 2024 ajankohtaista on henkilöliikenteen, koululaiskuljetusten sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän ja siihen liittyvien lisäosien / appien kilpailuttaminen ja näihin kohdistuva kehittäminen. Kehittämistyön tuloksena odotettavissa on parempia, tehokkaampia ja helppokäyttöisempiä sovelluksia, jotka lisäävät informaatiota eri sidosryhmille (mm. koulujen henkilöstö, kuljettajat, huoltajat). Lisäksi kuljetuksiin liittyvää kuntayhteistyötä ja kaluston yhteiskäyttöä on tarkoitus toteuttaa laajemmin.

Yhteistyössä Tietohallintopalveluiden kanssa varaudutaan koulujen langattoman verkon (Wlan) uusimiseen vuosien 2024–2025 aikana. Projekti pitää sisällään tukiasemien ja kytkimien uusinnan sekä verkon hallinnan siirtymisen kokonaan pilveen.

Palvelualueen hallinnon muutto väistötiloihin Prisman kiinteistöön edellyttää toimintojen tarkastelua ja uudenlaisten toimintatapojen ja menetelmien kehittämistä, niin sisäisen kuin ulkoisen asiakaspalvelun näkökulmasta.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastualueen toimintakate.

Sivistystoimen hallinto	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	683 786 €	355 000 €	539 137 €	151,87 %	-184 137 €
Myyntituotot	7 739 €	0 €	4 375 €	0,00 %	-4 375 €
Maksutuotot	0 €	30 000 €	0 €	0,00 %	30 000 €
Tuet ja avustukset	671 233 €	320 000 €	529 777 €	165,56 %	-209 777 €
Vuokratuotot	4 814 €	5 000 €	4 869 €	97,37 %	132 €
Muut toimintatuotot	0 €	0 €	116 €	0,00 %	-116 €
Toimintakulut	-1 827 491 €	-1 543 500 €	-1 924 901 €	124,71 %	381 401 €
Henkilöstökulut	-1 054 071 €	-708 200 €	-999 003 €	141,06 %	290 803 €
Palvelujen ostot	-426 175 €	-316 700 €	-610 461 €	192,76 %	293 761 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65 170 €	-65 000 €	-35 911 €	55,25 %	-29 089 €
Avustukset	-131 938 €	-126 300 €	-129 765 €	102,74 %	3 465 €
Muut toimintakulut	-150 138 €	-327 300 €	-149 762 €	45,76 %	-177 538 €
TOIMINTAKATE	-1 143 706 €	-1 188 500 €	-1 385 764 €	116,60 %	197 264 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	4 863 €	5 000 €	4 869 €	97,37 %	132 €
Toimintakulut	-648 847 €	-768 300 €	-845 942 €	110,11 %	77 642 €
TOIMINTAKATE	-643 985 €	-763 300 €	-841 073 €	110,19 %	77 773 €
Muut op.palv. ja hankkeet	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	678 923 €	350 000 €	534 268 €	152,65 %	-184 268 €
Toimintakulut	-1 178 644 €	-775 200 €	-1 078 959 €	139,18 %	303 759 €
TOIMINTAKATE	-499 721 €	-425 200 €	-544 691 €	128,10 %	119 491 €
Wellamo-opiston ostopalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0,00 %	0 €
Toimintakulut	-225 141 €	-282 900 €	-242 876 €	85,85 %	-40 024 €
TOIMINTAKATE	-225 141 €	-282 900 €	-242 876 €	85,85 %	-40 024 €
Musiikkitoimi	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0,00 %	0 €
Toimintakulut	-119 689 €	-120 000 €	-129 113 €	107,59 %	9 113 €
TOIMINTAKATE	-119 689 €	-120 000 €	-129 113 €	107,59 %	9 113 €
Sivtoimen hankkeet	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	678 923 €	350 000 €	534 268 €	152,65 %	-184 268 €
Toimintakulut	-833 815 €	-372 300 €	-706 970 €	189,89 %	334 670 €
TOIMINTAKATE	-154 892 €	-22 300 €	-172 702 €	774,45 %	150 402 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

MUUT KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Wellamo-opisto, opetustunteja	9 777	10 498	9 377

Varhaiskasvatuksen vastuualue

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö Sanja Pokki

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella varhaiskasvatuksen tehtävä on järjestää varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvuun, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.

Lähiesihenkilöt vastaavat kentällä varhaiskasvatus-, esiopetus- sekä perhepäivähoidon toiminnasta. Varhaiskasvatuksen hallintopalvelut toimivat tukipalveluna kentälle, vastaten sisäisestä ja ulkoisesta asiakaspalvelusta, asiakasmaksujen toteutumisesta, palveluseteliprosessista, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta, varhaiskasvatuksen tietovarannosta (VARDA) sekä varhaiskasvatuksen kehittämisestä ja laadunarviointi järjestelmästä (VALSSI). Varhaiskasvatukseen on rekrytoitu keväällä 2024 uutena tehtävänä kaksi alueellista päiväkodin apulaisjohtajaa vahvistamaan esihenkilöresurssia erityisesti sijaistamistarpeiden varalle, mutta myös vahvistamaan pedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja on päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Esiopetus toteutetaan alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Lisäksi huoltaja voi valita lapselleen yksityisen varhaiskasvatuksen tai lasta voidaan hoitaa myös kotona kotihoidon tuella. Avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan perheille arkipäivisin neljässä eri toimipisteessä, uusimpana kokeiluna on avoimen aloittaminen Nostavalla. Avoin varhaiskasvatustoiminta on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa. Varhaiskasvatuksen avoin toiminta on kasvanut edelleen ja vahvistanut paikkaansa palvelutarjonnassa. Kävijöitä oli kevään 2024 aikana lähes tuhat ja uuden toimintakauden alkaessa sama aktiivisuus kävijämäärissä jatkui. Henkilöstöresurssia vahvistettiin 1.1.2024 alkaen määräaikaisesti osa-aikaisella työntekijällä perheiden osallistujamäärien kasvusta johtuen.

Luontohankkeen kautta alkanutta luontoryhmän toimintaa Soramäen päiväkodin yhteydessä on kehitetty ja palvelumuodon jalostamista on jatkettu vuonna 2024 parantamalla muun muassa luontoryhmän toimintaympäristöä. Luonto- ja ympäristökasvatusosaaminen vahvistui keväällä 2024, kun ensimmäiset ympäristökasvattajat valmistuivat. Kunta on tukenut heidän opiskeluaan ja heidän kauttaan luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus vahvistuu koko kunnassa.

Varhaiskasvatusta tulee arvioida säännöllisesti ja jokaisessa kunnassa tullaan ottamaan käyttöön kansallinen laadunarviointijärjestelmä, Valssi. Valssia säätelee laki kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (946/2022). Laki tuli voimaan 1.1.2023. Valssin tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Kevään 2024 aikana on toteutettu ensimmäinen määrällinen arviointi, joka kohdistui vuorovaikutuksen sensitiivisyyteen ja ilmaisun tapoihin varhaiskasvatuksessa. Arvioinnin pohjalta tehtiin yksikkö- ja kuntakohtaisia nostoja vahvuuksista ja kehittämiskohteista. Kuntatasolla vahvuudeksi nousi yhteiset pelisäännöt ja lapsen yksilöllinen kohtaaminen, ja kehittämiskohteeksi lasten osallisuuden lisääminen. Esi- ja perusopetuksen seudullisessa kyselyssä Hollolan tulokset olivat yhteneväiset seudullisten tulosten kanssa sekä esi- että perusopetuksessa. Esioppilaiden mielestä esiopetuksessa parasta oli leikki ja kaverit, mutta leikkiaikaa voisi olla vieläkin enemmän. Esiopetuksessa huoltajat kokivat voivansa vaikuttaa paremmin toiminnan suunnitteluun ja saivat enemmän tietoa kyselyiden tuloksista kuin perusopetuksessa.

Hankkeiden avulla tuetaan varhaiskasvatuksen kehittämistä. Varhaiskasvatuksen hankkeita on kohdistettu toiminnan kehittämiseen, jotta voidaan toteuttaa valtakunnallisten standardien mukaista monipuolista ja laadukasta varhaiskasvatusta. Vuonna 2022 alkanut hanke, Varhaiskasvatuksen koronapandemian vaikutusten tasoittaminen päättyi 31.7.2024. Tällä hankerahalla oli palkattuna varhaiskasvatukseen kolme resurssilastenhoitajaa kehityksen ja oppimisen turvaamiseksi ja varhaiskasvatuksen tukitoimien vahvistamiseksi. Keväällä 2023 saatiin hankeraha; Inklusion, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen erityisesti tuen lasten arjessa lähipalveluperiaate huomioiden. Hankkeen avulla muodostettiin joustavampia ryhmärakenteita pienentämällä ryhmäkokoja sekä palkattiin resurssilastenhoitajia lapsiryhmiin. Hankerahalla jatkoi 1.8.2024 alkaneella uudella toimintakaudella yksi varhaiskasvatuksen resurssilastenhoitaja sekä lisättiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssia. Keväällä 2024 saatiin hankerahoitus; Koulutuksen laadun

parantaminen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvon edistäminen Hollolassa 2024-2027. Hankerahalla lisättiin varhaiskasvatuksen erityisopettajien resurssia ja palkattiin yksi varhaiskasvatuksen sosionomi vahvistamaan inklusiivista toimintakulttuuria ja lasten hyvinvointia pienennetyssä lapsiryhmässä. Näillä rakenteilla on pyritty paremmin mahdollistamaan inklusion toteutuminen sekä tasa-arvoisen että yhdenvertaisen tuen huomioiminen. Jo pelkästään näillä keinoilla ja lyhyessä ajassa on voitu havaita ja tunnistaa, että tukitoimet on kohdistettu oikein. Pienennetyt ryhmät sekä resurssilastenhoitajat ovat tarjonneet riittävän ja oikea-aikaisen tuen.

Vuoden 2023 lopussa valmistui sosionomin tehtäväkuva ja ensimmäiset vakinaiset sosionomit palkattiin kuntaan vuonna 2024. Sosionomin tehtävä on vahvistaa varhaiskasvatuksen sosiaalipedagogista osaamista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Hollolan kunta tukee varhaiskasvatuksen sosionomien opintoja maksamalla heidän polkuopintojen lukukausimaksun sekä mahdollistamalla heidän osallistumisensa opiskeluun työvuorosuunnittelulla.

Vuosina 2022 - 2023 hankerahalla vahvistettiin henkilöstön digiosaamista varhaiskasvatuksen digiohjaajan avulla. Digiohjaajan vaikutus henkilöstön ja lasten digitaitoihin oli merkittävä. Järjestelmällä työtehtäviä uudelleen, mahdollistui määräaikainen tehtävä osa-aikaiselle digiohjaajalle Hollolan varhaiskasvatuksessa, jolla mahdollistetaan kehityksessä pysyminen. Vuonna 2023 saatiin seudullinen hankeraha; Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2023. Hanke aloitettiin 2024 ja sen myötä luodaan Seppo pelialustalle Seikkaillen Päijät-Hämeessä- peli, joka hyödyntää mm. Päijät-Hämeen kiinnostavia luontokohteita.

Varhaiskasvatuksen asetuksenmukaisen henkilöstömitoituksen riittävyyttä haastaa lasten pidentyneet hoitoajat ja siitä johtuvat yksikköjen pidentyneet aukioloajat, erityisesti alle kolmevuotiaiden osuus varhaiskasvatuksessa sekä tuen resurssointi. Vuosi 2023 osaltaan näytti millaisia taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia 1.8.2022 voimaan tulleella lapsen tukea koskevalla lakimuutoksella (1183/2021) on ollut. On ollut nähtävissä, että muutos kolmitasoisesta tuesta on lisännyt niin kunnallisella kuin yksityisellä puolella konsultointipyyntöjä. Lisäksi tuen lasten määrä on selvästi kasvanut ja moninaiset tarpeet asettavat vaateita kehittää kasvattajien osaamista ja tarkastella rakenteita ja suhdelukuja. Tuen lakisääteinen toteutuminen on vaatinut ryhmärakenteiden tarkastelua ja resurssilastenhoitajien määrää on lisätty vastaamaan tuen tarvetta myös vuonna 2024. Henkilöstöresurssia on lisätty asetuksen mukaisen mitoituksen ja tuen toteutumiseksi kevätkaudella 2024 viidellä henkilöllä ja syyskauden osalta kahdella henkilöllä, joita ei ole varattu talousarvioon. Lisäksi sijaiskustannukset, erityisesti sairauslomasijaisten määrä on ollut suuri vuonna 2024.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Erityisesti alle 3-vuotiaiden osuus varhaiskasvatuksessa on kasvanut merkittävästi viimeisen kahden vuoden aikana. Uusi yksikkö Koulurinteen päiväkoti ja muutokset Paimelan päiväkodissa ja Herralan päiväkodissa vuonna 2023 tuottivat kuntaan lisää varhaiskasvatuspaikkoja. Yksiköt vastaavat erityisesti 2023 ja 2024 kasvaneeseen alle 3-vuotiaiden paikkojen kysyntään, mutta paikkojen avulla pystytään vastaamaan paremmin myös lapsen saamaan tukeen. Syntyneiden lasten määrä on yleisesti ollut valtakunnallisesti laskeva, mutta varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viimeisten vuosien aikana, joka näkyy varhaiskasvatuksen osallistuvien lasten määrän kasvuna. Osallistumisasteen kasvu on näkynyt myös lisääntyneenä loma-aikojen hoidontarpeena ja lisäksi esiopetuksessa on lisääntynyt täydentävän varhaiskasvatuksen tarve. Osallistumisasteen nousuun on mahdollisesti vaikuttanut myös varhaiskasvatusmaksujen pienentyminen vuosina 2023 ja 2024.

Hallitus laski varhaiskasvatusmaksuja korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 33 prosenttia 1.3.2023 alkaen. Tulorajamuutosten seurauksena nollamaksuisten määrä kasvoi ja varhaiskasvatuksen maksutuottojen määrä on laskenut. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat muuttuivat indeksitarkistuksen myötä 1.8.2024, jolloin nollamaksuisten määrä kasvoi edelleen ja maksutuotot varhaiskasvatuksessa vähenivät. Vuoden 2023 kotikuntakorvaukset noin 140 000 euroa, jotka jäivät lakimuutoksen takia saamatta, on merkitty luottotappioihin vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Lakiin tehtiin muutos vuoden 2024 alusta, jonka seurauksena palataan aikaisempaan toimintatapaan ja maksutuotot laskutetaan jälleen sijoittavalta kunnalta. Vuonna 2024 kotikuntakorvauksien osuudet ovat tulleet ajantasaisesti ja niitä on tullut noin 200 000 euroa.

Kaikki kunnallisessa varhaiskasvatuksessa näkyvät ilmiöt näkyvät myös yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Palvelusetelin arvoa käsiteltiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 23.8.2023. Palvelusetelin perushintaa korotettiin 1.9.2023 perustuen yksityisen palvelutuotannon kustannustentason nousuun. Tulorajamuutoksia ja perushinnan korotuksia ei

ennakoitu vuoden 2024 talousarvion palvelusetelikuluissa. Palveluseteliin kohdistui lisäksi 1.8.2024 indeksikorotus (5,2 %), joka nosti palvelusetelikuluja loppuvuoden 2024 vuoden osalta. Palvelusetelikulujen ennakoitiin ylittävän osavuosi-katsauksen 1-8 yhteydessä noin 200 000 euroa. Kulut ylittivät vuonna 2024 noin 230 000 euroa. Palvelusetelin perushinnan korotukset vuonna 2023 ja 2024 ovat nostaneet palvelusetelikustannuksia. Lisäksi tulorajamuutoksiin perustuvat asiakasmaksujen huojennukset ovat kasvattaneet kunnan tuottajalle maksamaa osuutta. Varhaiskasvatustalouteen perustuva lapsen oikeus tukeen, vaikuttaa lisäksi tuottajalle maksetun palvelusetelin arvoon sitä korottavasti.

Palvelusetelin arvon tarkastus vuonna 2023 asetti painetta tarkastella myös yksityisen hoidon tuen kuntalisää vuoden 2023 aikana, perustuen vastaavasti yksityisen palvelutuotannon kustannustentason nousuun. Yksityishoidontuen kuntalisää käsiteltiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa marraskuussa 2023, jossa sitä päätettiin korottaa. Kuntalisää korotettiin yksityisten perhepäivähoitajien ja työsopimussuhteisten hoitajien osalta 50 eurolla kuukaudessa ja sekä ryhmäperhepäiväkotien ja päiväkotien osalta 70 euroa kuukaudessa. Korotettu kuntalisä tuli voimaan 1.2.2024 alkaen. Korotusten myötä summat ovat 400 euroa/kk ja 420 euroa/kk. Ehtoihin ei tehty muutoksia. Korotusta ei ennakoitu vuoden 2024 talousarviossa, mutta sen vaikutus ei myöskään näyttänyt merkittävältä. Kokonaisuudessaan vuonna 2024 lastenhoidon tukien määrä jäi noin 200 000 euroa alle arvioidun määrän.

Yleinen kustannusten nousu näkyy koko varhaiskasvatuksen kulurakenteessa ja haastaa meitä seuraavina vuosina. Maksutuotot vähenevät ja hintatason nousu näkyy muun muassa materiaalien ja palveluiden ostoissa. Merkittävimmät korotukset näkyvät henkilöstö- ja palvelusetelikulujen kasvussa, nousuna ruoka- ja siivouspalvelu sekä ICT kuluissa. Varhaiskasvatukseen kohdistuu vuosittain useita erilaisia muutoksia kuten lakimuutokset, ohjaavien asiakirjojen ja asetusten tuomat muutokset sekä järjestelmämuutokset. Nämä ovat lisänneet myös hallinnon työtä. Varhaiskasvatuksessa tietojärjestelmiin kohdistuva iso muutos on vuonna 2023 alkanut vaiheittainen siirtyminen varhaiskasvatuksen tietojärjestelmä Efficasta Edlevoon. Tämä muutos tulee jatkumaan vielä seuraaville vuosille. Varhaiskasvatuksen asiakasjärjestelmän uudistuksen lisäksi kunnassa on viety sekä henkilöstö - että talousjärjestelmä uudistuksia läpi 2024 - 2025 vuodenvaihteessa. Uudistustyö ja muutokset järjestelmissä aiheuttivat laajoja selvityksiä ja muutostöitä myös varhaiskasvatuksessa, koska ne edellyttivät varhaiskasvatuksen laskutuksen, palvelusetelin maksatuksen ja varda liittymien uudelleen rakentamista. Muutokset edellyttivät työtä myös perhepäivähoidon palkka- ja kustannuskorvausliittymään sekä Titania työvuorojärjestelmään.

Kesä 2024 tasasi joltain osin henkilöstökuluja, mutta kokonaisuudessaan osavuosi-katsauksen ennusteen mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ylittivät vajaa 200 000 euroa. Varhaiskasvatuksen kokonaiskulut ennakoitiin osavuosi-katsauksen 1-8 kohdalla ylittävän noin 400 000 euroa. Henkilöstökulut ja palvelusetelikulut näyttävät merkittävästi syynä kokonaiskulujen ylitykseen, joka oli tilinpäätöksessä 2024 noin 500 000 euroa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Laadukas varhaiskasvatus edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kasvua ja tukee oppimisen edellytyksiä. Lisäksi se ennakoii ja ennaltaehkäisee monia lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyviä haasteita. Laadukas varhaiskasvatus on laadukasta pedagogiikkaa ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyy kuitenkin haasteita, kuten pätevän henkilöstön saatavuus. Kelpoisen henkilöstön, erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi, on osoittautunut edelleen haastavaksi. Varhaiskasvatuksen opettajien palkkausta on pyritty parantamaan vuonna 2023. Tulevaisuudessa on löydettävä keinoja vaikuttaa kelpoisen henkilöstön saatavuuteen, mutta samanaikaisesti myös kiinnitettävä huomiota pitovoimatekijöihin. Valtakunnallisesti tilannetta helpottaa, jos yliopistoihin lisätään aloituspaikkoja. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävä on perustettu Hollolassa vuonna 2023. Ensimmäiset varhaiskasvatuksen sosionomit päästään rekrytoimaan Hollolassa vuonna 2024. Hollolan varhaiskasvatus tukee varhaiskasvatuksen sosionomin polkuopin-toihin osallistumista.

Henkilöstön jatkuvien poissaolojen seurauksena syntyvä kuormitus ja kelpoisen henkilöstön saatavuusongelmien tuoma osaamisvajava vaikuttavat henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin. Pandemian jälkeen on havaittu muutoksia henkilöstön poissaolomäärien nousussa sekä tuentatarpeiden lasten määrän kasvussa. Nämä luvut eroavat merkittävästi siitä, mitä ne olivat ennen pandemiaa. Hollolan varhaiskasvatuksessa työnohjauksen, erilaisten koulutusmahdollisuuksien ja -polkujen hyödyntäminen nähdään työhyvinvointia lisäävänä.

Hankerahalla vahvistettiin vuonna 2022 henkilöstön digiosaamista ja hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun, jolloin on tavoitteena syventää digipedagogista osaamista, juurruttaa digipedagogiikka osaksi jokapäiväistä toimintaa sekä luoda tasa-arvoa digiosaamisessa päiväkotien ja perhepäivähoidon lasten välille. Varhaiskasvatuksen digiohjaajan työpanoksella on kehitetty ja vahvistettu uutta toimintakulttuuria. Meidän tulee varmistaa toimintamallien pysyminen ja osaamisen kehittyminen myös hankkeen päätyttyä. Uudet lukutaidot - haltuunotto edellyttävät varhaiskasvatuksessa suunnitelmallisuutta, sillä jokaisella lapsella on oikeus digitaalisen osaamiseen. Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen ovatkin nykyaikaisten oppimisympäristöjen osaamisalueita.

Luontohankkeen kautta alkanutta luontoryhmän toimintaa Soramäen päiväkodin yhteydessä on kehitetty ja palvelumuodon jalostamista jatketaan edelleen yhdessä henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa. Huoltajat ovat voineet hakea lapselleen erikseen paikkaa luontoryhmästä. Luontoryhmän tavoitteena on toimia mahdollisimman paljon ulkona ja päiväkodin pihassa olevassa kodassa.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa on tarjottu perheille arkipäivisin kolmessa eri toimipisteessä elokuusta 2022 alkaen, kunnan kirjastoissa. Avoin varhaiskasvatus on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa ja lapsiperhepalveluita. Varhaiskasvatuksen avoin toiminta on vahvistanut paikkaansa palvelutarjonnassa. Toiminta on herättänyt kiinnostusta ja osallistumismäärät ovat kasvaneet vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 on varauduttu vahvistamaan avointa varhaiskasvatusta toisella ohjaajalla.

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (1183/2021) tuli voimaan 1.8.2022. Muutokset liittyivät lapsen oikeuteen saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Tukea koskeva lakimuutos, velvoittaa kuntia sekä yksityisiä palveluntuottajia vastaamaan tuen tarpeeseen heti sen ilmettyä. Tuen lakimuutoksen myötä on tehty seurantaa ja arvioitu tuen toteutumisesta. Ensimmäisen vuoden jälkeen on nähtävissä, että muutos kolmitasoisesta tuesta on lisännyt niin kunnallisella kuin yksityisellä puolella konsultointipyyntöjä. Varhaiskasvatuksessa tuen lasten määrä on selvästi kasvanut ja moninaiset tarpeet asettavat vaateita kehittää kasvattajien osaamista ja tarkastella rakenteita ja suhdelukuja. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat kohdentavat osaamisensa tuentarpeisiin lapsiin, mutta myös henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja tukemiseen. Lisäksi tuen lakisääteinen toteutuminen on vaatinut ryhmärakenteiden tarkastelua ja resurssilastenhoitajien määrää on lisätty vastaamaan tuen tarvetta. Keväällä 2023 saadun hankerahan avulla on voitu muodostaa joustavampia ryhmärakenteita pienentämällä ryhmäkokoja sekä palkata lastenhoitajia niihin lapsiryhmiin, joissa on paljon tuen lapsia. Näin voidaan myös paremmin mahdollistaa inklusio, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen tuen huomioiminen ja tuen kohdentaminen paremmin lasten arjessa. Vuoden 2024 aikana arvioidaan ryhmien toimintaa ja vaikuttavuutta. Lisäksi päätösvalmistelu ja prosessien sujuva hoitaminen on vaatinut lisää hallinnon resurssia. OKM / OPH ohjaa hankerahoituksella varhaiskasvatuksen kehittämisen suuntaviivoja siten, että hankkeissa hyväksi koettujen toimintamallien jatkaminen otettaisiin osaksi kunnan varhaiskasvatuksen pysyvää toimintaa.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastuualueen toimintakate.

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	929 450 €	990 000 €	854 913 €	86,35 %	135 087 €
Myyntituotot	258 448 €	190 000 €	229 813 €	120,95 %	-39 813 €
Maksutuotot	670 890 €	800 000 €	622 617 €	77,83 %	177 383 €
Tuet ja avustukset	0 €	0 €	1 582 €	0,00 %	-1 582 €
Vuokratuotot	113 €	0 €	541 €	0,00 %	-541 €
Muut toimintatuotot	0 €	0 €	361 €	0,00 %	-361 €
Toimintakulut	-18 174 908 €	-17 948 100 €	-18 330 447 €	102,13 %	382 347 €
Henkilöstökulut	-10 790 144 €	-10 670 900 €	-10 859 343 €	101,77 %	188 443 €
Palvelujen ostot	-3 613 878 €	-3 555 900 €	-3 878 490 €	109,07 %	322 590 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-148 510 €	-134 700 €	-116 804 €	86,71 %	-17 896 €
Avustukset	-1 298 600 €	-1 320 000 €	-1 101 641 €	83,46 %	-218 359 €
Muut toimintakulut	-2 323 776 €	-2 266 600 €	-2 374 168 €	104,75 %	107 568 €
TOIMINTAKATE	-17 245 458 €	-16 958 100 €	-17 475 534 €	103,05 %	517 434 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	742 589 €	750 000 €	690 175 €	92,02 %	59 825 €
Toimintakulut	-13 745 045 €	-13 710 500 €	-13 896 978 €	101,36 %	186 478 €
TOIMINTAKATE	-13 002 457 €	-12 960 500 €	-13 206 803 €	101,90 %	246 303 €
Perhepäivähoito	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	31 621 €	50 000 €	23 111 €	46,22 %	26 889 €
Toimintakulut	-375 893 €	-484 400 €	-410 554 €	84,76 %	-73 846 €
TOIMINTAKATE	-344 271 €	-434 400 €	-387 443 €	89,19 %	-46 957 €
Esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	143 929 €	190 000 €	121 262 €	63,82 %	68 738 €
Toimintakulut	-1 378 692 €	-1 370 400 €	-1 366 447 €	99,71 %	-3 953 €
TOIMINTAKATE	-1 234 763 €	-1 180 400 €	-1 245 185 €	105,49 %	64 785 €
Esiopetus	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	11 312 €	0 €	20 365 €	0,00 %	-20 365 €
Toimintakulut	-2 675 278 €	-2 382 800 €	-2 656 467 €	111,49 %	273 667 €
TOIMINTAKATE	-2 663 966 €	-2 382 800 €	-2 636 102 €	110,63 %	253 302 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

VARHAISKASVATUSPALVELUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
0-6 v:n ikäluokka yht. 31.12	1 393	1 400	1 311
joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	604	610	608
joista kunnan tuottamassa perhepäivähoidossa	21	28	19
joista kunnan tukemassa yksityisessä varhaiskasvatuksessa	163	164	161
- palvelusetelillä	97	95	104
- yksityisen hoidon tuella	63	69	54
- ostopalveluna (ruotsinkielinen)	3	-	3
joista esiopetuksessa,	238	235	209
joista esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa	202	195	176
Kotihoidon tuki			
Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	227	232	185
Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	277	282	234
Kotihoidon tuki / tuensaaja / vuosi	4 113	4 088	4270

Perusopetuksen vastuualue

Vastuuhenkilö: perusopetuksen rehtorit Sanna Plit-Rehula, Anssi Vidman ja erityisopetuksen rehtori Minna Tsutsunen

Vastuualuepäällikön katsaus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulussa on vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu koko 7–16-vuotiaiden ikäluokalle. Esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyönä alku- luokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Kouluilla järjestetään myös perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Hollolassa palvelualue on jaettu eteläiseen ja pohjoiseen palvelualueeseen. Eteläisellä palvelualueella on kolme koulua ja pohjoisella palvelualueella kuusi koulua. Perusopetuksessa on käynnissä oppilaaksiottoalueiden tarkastelu, koska Tiilikankaan koulun toiminta lakkaa elokuussa 2025. Kouluista Heinsuon ja Salpakankaan koulut ovat yhtenäiskouluja. Vaa- tivaa erityisopetusta annetaan koko kuntaa palvelevassa Kankaan erityiskoulussa.

Oppivelvollisuuden laajentumisesta 18 ikävuoteen asti kunnalle tuli velvollisuutena valvontavastuu oppivelvollisuuden toteutumisen seurannasta. Valvontavastuu myötä on perusopetuksessa tehty joitakin opiskelupaikan osoittamisia toi- sen asteen opintoihin.

Sitouttava koulu yhteistyö -hanke on edelleen käynnissä 28.2.2025 asti. Hollolan perusopetuksessa poissaoloja seura- taan ja niihin puututaan Päijät-Hämeen seudullisen mallin mukaan. Koulupudokkuuden ehkäisyä tukevat myös koulujen Veturi-ryhmät ja Vaihe-ryhmä. Potkuri-ryhmän toiminta loppui 31.7.2024 hankerahoituksen päättyessä.

Hollolan uimahallin peruskorjauksen takia koululaisten uinninopetusta on jouduttu toteuttamaan syyslukukaudella 2024 lähikuntien uimahalleissa. Kalliolan ja Paimelan koulujen uintivuorot on toteutettu Vierumäellä. Hämeenkosken uintivuorot ovat toteutuneet Lammin uimahallissa. Muiden koulujen osalta uintivuoroja on toteutettu Kärkölän, Ori- mattilan ja Lahden uimahalleissa.

Palvelualueella seurataan OKM:n ja OPH:n sekä muiden tahojen kehittämishankkeita ja pyritään niihin hankkeisiin, jotka palvelevat palvelualueen omaa toimintaa. Kehittämishankkeiden avulla pyritään löytämään uusia toimintamalleja tuke- maan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Vuonna 2024 käynnissä olevia kehittämishankkeita ovat: koulutuk- sellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden turvaaminen 2024 – 2027, koulun kerhotoiminta, vieraskielisten oppilaiden opetuksen järjestäminen, erityisavustus maahanmuuttotasaisten perusopetuksen oppilaiden kielitaidon kehittä- miseksi, yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen, liikunnan iloa ja riemua Hollolassa, covid 2022 – 2024 (päättyi 7/2024), uudet lukutaidot –digihanke (päättyi 1/2024) ja liikkuva opiskelu (päättyi 7/2024).

Perusopetuksen suunnittelija ja kunnan osallisuuskoordinaattori ovat yhteistyössä kehittäneet osallisuustyötä sekä op- pilaiden että henkilökunnan keskuudessa. Esimerkiksi Lasten Parlamentissa käytettiin Skidialogi -menetelmää, jota jalkautettiin keväällä 2024 perusopetukseen myös esihenkilöille. Lisäksi kodin ja koulun välistä yhteistyötä lisäämään ja tukemaan on perustettu kaikkien koulujen vanhempainyhdistysten verkosto, joka on kokoontunut vuoden aikana kaksi kertaa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Palveluverkkoon ja oppilaiden ohjautumiseen tehdään tarvittavat tarkastukset toimintakaudella 2024 perustuen val- tuuston tekemään päätökseen palveluverkosta.

Opetushallitus on päivittänyt niitä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuja, jotka koskevat koulujen toimintakulttuuria ja koulupoissaoloihin puuttumista sekä antanut uusia ohjeita poissaolojen ehkäisemiseen ja suunni- telmalliseen seurantaan ja puuttumiseen perustuen Perusopetuslain muutokseen, joka astui voimaan 1.8.2023. Tähän liittyen Päijät-Hämeen seudulla on hanketyönä kehitetty kuntien yhteinen poissaoloihin ja kouluun kiinnittymisen malli. Hollolassa on jo vakiinnutettu koulupudokkuuden ehkäisemiseen tarkoitettujen Veturi-ryhmien toiminta, jota

kehitetään edelleen. Lisäksi uusina toimintamalleina on käynnistetty tähän liittyvät. Vaihde-luokka sekä Potkuri-ryhmä, joista jälkimmäinen on toimintakaudella 2023–2024 OKM:n rahoittamaa toimintaa.

Perusopetukseen on palkattu 1.8.2023 alkaen kuntastrategian ohjelmiin liittyvä suunnittelija. Suunnittelija tekee tiivistä yhteistyötä muiden strategisten ohjelmien toimijoiden sekä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa. Tällä pyritään palvelualueen toiminnan kehittämiseen ja osallisuuden lisäämiseen yhdessä palvelualueen muiden toimijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa.

Perusopetus osallistuu aktiivisesti Päijät-Hämeen seudullisiin perusopetuksen kehittämis- ja yhteistyöryhmiin.

1.8.2024 alkaen perusopetuksen tuntijakoon lisätään Valtioneuvoston asetuksen (111/2023) mukaisesti yksi oppitunti seitsemännen luokan ruotsin kielen opetukseen.

Elokuusta 2024 alkaen kaikilla Hollolan vuosiluokkien 3–5 ja 7–9 oppilailla on käytössään henkilökohtainen digilaite. Digitaalisuutta opetuksessa tuetaan lisäksi tutor-toiminnan ja teknologialainaamon avulla.

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on siirtynyt hyvinvointialueudistuksen myötä kunnan järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen. Aikaisemmin kunta on tuottanut ja hyvinvointiyhtymän vammaispalvelut on ostanut kyseessä olevan palvelun Hollolan kunnalta ja toiminta on katettu kunnan SOTE-budjetista. Aamu- ja iltapäivätoiminta on kehitysvammaisille lapsille maksutonta, mikäli siitä on maininta heidän erityishuoltosuunnitelmassaan. Kankaan koulu tuottaa kehitysvammaisten lasten koulujen loma-aikojen hoidon, jonka järjestämisvastuu on edelleen hyvinvointialueella. Kunnalla on sopimus em. palveluiden tuottamisesta (kaikkina muina koulun loma-ajan kuukausina paitsi heinäkuussa) Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Palvelun kustannuksista vastaa hyvinvointialue.

Hollolan kunnalla on sopimus myös Kärkölän kunnan kanssa vaativan erityisopetuksen tuottamisesta. Kankaan kouluun voivat hakea kärköläläiset erityisen tuen oppilaat. Oppilaaksiotto tapahtuu tasavertaisesti hollolalaisten erityisen tuen oppilaiden kanssa.

Sitovuus valiokuntaan nähden on toimintakate.

Perusopetuspalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	2 073 726 €	1 911 500 €	2 196 831 €	114,93 %	-285 331 €
Myyntituotot	1 835 164 €	1 724 000 €	1 973 656 €	114,48 %	-249 656 €
Maksutuotot	173 075 €	140 000 €	165 175 €	117,98 %	-25 175 €
Tuet ja avustukset	34 357 €	18 500 €	24 094 €	130,24 %	-5 594 €
Vuokratuotot	29 528 €	28 500 €	32 310 €	113,37 %	-3 810 €
Muut toimintatuotot	1 602 €	500 €	1 596 €	319,14 %	-1 096 €
Toimintakulut	-32 589 930 €	-33 384 300 €	-33 565 817 €	100,54 %	181 517 €
Henkilöstökulut	-15 583 193 €	-16 133 400 €	-15 808 915 €	97,99 %	-324 485 €
Palvelujen ostot	-9 850 773 €	-9 498 800 €	-10 141 963 €	106,77 %	643 163 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-662 516 €	-719 600 €	-672 454 €	93,45 %	-47 146 €
Avustukset	0 €	0 €	-500 €	0,00 %	500 €
Muut toimintakulut	-6 493 448 €	-7 032 500 €	-6 941 986 €	98,71 %	-90 514 €
TOIMINTAKATE	-30 516 204 €	-31 472 800 €	-31 368 986 €	99,67 %	-103 814 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Perusopetus			
Lapsia perusopetuksessa	2 408	2 446	2 349
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	186	205	190

Vapaa-aikapalveluiden vastuualue

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö Lassi Puodinketo

Vastuualuepäällikön katsaus

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut toteutti onnistuneesti nuorisotyötä ympäri kuntaa. Henkilöstövaihdoksia ei vuoden aikana ollut, joten työn suunnitelmallisuus ja resurssointi onnistui hyvin. Kaikissa toiminnoissa nähtiin lisääntyneitä asiakasvolyymiä, jota osaltaan selittää henkilöstön pysyvyys ja toisaalta erityisnuorisotyössä vuoden aikana ollut 0,5 htv:n lisäresurssi. Vuoden aikana kaikissa nuorisopalveluiden toiminnoissa (pl. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) järjestettiin 5 678 toimintatuntia, joiden aikana tavoitettiin 41 882 nuorta. Vuoden loppuun mennessä valmistunut seudullinen nuorisotyön perussuunnitelma valmistui ja se viedään vuoden 2025 alkupuolella sen käyttöön ottavissa kunnissa toimitelmiin käsittelykierroksille. Keskeisenä tavoitteena johtamisen näkökulmasta NUPSin laatimisessa on ollut kunnallisen nuorisotyön laadun arviointi ja vaikuttavuuden mittaaminen, johon saadaan oivallinen, valtakunnallistakin vertailua mahdollistava työkalu.

Kirjasto

Kirjastopalveluiden suurin muutos vuoden 2024 aikana oli uuden seudullisen kirjastokimppa Lastun kirjastojärjestelmän vaihtuminen KOHA-Suomen tarjoamaan uuteen järjestelmään. Vaihdoma valmisteltiin alkuvuosi ja se toimeenpantiin syksyllä, jolloin kirjaston lainaustoiminta oli kaksi viikkoa katkolla. Katkoksesta huolimatta kirjaston lainamäärät nousivat edellisestä vuodesta hieman. Digitaalisten palveluiden tarjoaminen lisääntyi merkittävästi vuoden aikana, kun Hollolassa otettiin käyttöön kansallinen E-kirjasto ja Cineast palvelu. Digitaaliset palvelut lisäsivät tarjolla olevien elokuvien, lehtien ja kirjojen tarjontaa merkittävästi. Vuonna 2024 vietettiin Hollolan pääkirjaston 20-vuotisjuhlia. Juhlaviikon aikana kirjastossa järjestettiin erilaisia tapahtumia kaikenikäisille toimijoille. Pääkirjaston tilojen käyttöaste pysyi koko vuoden korkeana ja loppuvuodesta 2024 oli nähtävissä, että alati vähenevä kokous- ja kokoontumisinfra kunnassa heijastuu etenkin pääkirjaston tilojen käyttäjämääriin. Etenkin kunnan sisäisen tarve kokousten ja tapaamisten pitopaikana on merkittävästi noussut vuoden 2024 aikana ja tähän ei ole lähitulevaisuudessa näkymässä helpotusta. Tilojen muunneltavuus ja erilaisten kokouspodien lisähankintaa suunniteltiin ja laitetaan toteutukseen vuoden 2025 aikana.

Liikuntapalvelut

Uimahallin remontti sulki hallin ovet käyttäjille 14.4.2024. Liikuntapalveluita työllisti alkuvuoden aikana merkittävästi toimintojen uudelleensuunnittelu, sillä merkittävä osa perinteisistä toimintatiloista poistui hallin sulkemisen jälkeen käytöstä väliaikaisesti. Uimahallin judosalin ja monitoimitalin tilalle vuokrattiin Soramäentie 31:stä vanhaa liikehuoneistotilaa, jotta pystyttiin tarjoamaan paikallisille seuroille, Wellamo-opistolle ja kunnan omalla liikunnanohjaukselle tiloja. Soramäentien tiloissa toimii myös pienimuotoinen kuntosali, joka on suunniteltu ainoastaan liikuntaneuvonnan ja tuettujen kuntosaliryhmien käyttöön. Koululaisten uimaopetus järjestettiin syksystä 2024 alkaen kaikkiaan kuudessa eri uimahallissa ympäri Päijät-Hämettä. Lakisääteisten uimaopetuskuljetusten lisäksi tarjottiin kuntalaisille loppuvuodesta maksutonta kuljetusta Orimattilan uimahalliin kerran viikossa. Yhdeksän kertaa järjestetyssä kuljetuksessa uimaan matkusti yhteensä 394 kuntalaista. Uimaopetuksen järjestäminen on sitonut työntekijäresurssia jonkin verran, joka on osaltaan vaikuttanut liikuntakalenterin tarjontaan. Vuoden aikana tavoitettiin ryhmäliikunnassa 13 351 asiakasta.

Maahanmuuttotyö

Kunta vastaanotti vuoden 2024 aikana ELY:n sopimuksen mukaisen maksimäärän kiintiöpakolaisia, kun kuntaan saapui vuoden aikana kolme perhettä ja yhteensä 15 henkilöä. Syksyn aikana maahanmuuttokoordinaattori valmisteli kolmen kunnan yhteisen kotoutumishjelman. Perusarjen toimintojen lisäksi iso osa vuodesta meni organisaatiomuutoksen valmisteluun. Muutoksessa maahanmuuttotyön vastuualue siirtyi sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueelta elinvoiman palvelualueelle perustettuun uuteen koto- ja työllisyyspalveluiden yksikköön.

Kulttuuri

Kulttuurin vuosi oli tapahtumarikas. Vanhoja ja uusia kunnan omana tuotantona tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestettyjä tapahtumia järjestettiin niin pääkirjastolla, torialueella kuin esimerkiksi Pikku-Tiilijärven rannoilla. Perinteinen Hollola-päivä onnistui kasvattamaan kävijämääräänsä ja Järvien Sävelet -musiikkitapahtuma keräsi paljon osallistujia. Kaiken kaikkiaan vuoden aikana kulttuuripalveluiden eri tapahtumat keräsivät noin 13 000 kävijää. Harrastamisen Suomen mallin mukainen koulujen kerhotoiminta työllisti niin kulttuuripalveluiden henkilöstöä kuin lukuisia eri seurojen ja yhdistysten toimijoita tuottaen kaikille Hollolan kouluille ilmaista harrastustoimintaa koululaisille. Kansainvälistä nuorisotoimintaa järjestettiin kahden nuorisovaihtoleirin verran. Kesäkuussa Hämeenkosken leirimajalla ja syyskuussa Espanjassa Mallorcan saarella.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vapaa-aikapalveluiden HYTE-tiimi sai 2023 joulukuussa uuden jäsenen, kun osallisuuskoordinaattorin ja hyvinvointi-koordinaattorin tiimiin liittyi senioriohjaaja. Senioriohjaajan ammattimainen työote ja verkostoitumiskyky on näkynyt vapaa-aikapalveluiden kokonaisuudessa aivan uudenaikaisina seniorikuntalaisille kohdennettuina ohjaus- ja neuvontapalveluina ja tapahtumina. Iso voimanponnistus hyte:ssä oli yhdessä nuorisovaltuuston kanssa toteutettu OSBU-pilotti, joka juoksutettiin läpi niin, että vuoden loppuun mennessä kaikki OSBU-pilotissa kerätyt ja toteutukseen äänestetyt aloitteet saatiin toteutettua. Vuoden aikana panostettiin merkittävästi kuntalaisten kuulemiseen ja osallistamiseen erilaisten tapahtumien järjestämisen muodossa. Hyte-tiimi oli myös mukana loppuvuodesta 2024 järjestetyillä Hyvin sanottu!-festivaaleilla Lahden Sibeliustalossa. Osallisuusohjelma valmistui vuoden aikana ja on vuoden 2025 aikana tarkoitus liittää osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.

Palvelupiste Piipahlus

Koko kunnan yhteinen palvelupiste Piipahlus vietti vuonna 2024 pyöreitä. Tammikuussa järjestettiin kuntalaisille avoimet kakkukahvit, joissa juhlistettiin 30-vuotista toimintaa. Vuosikymmenten aikana Piipahluksen toimintakentässä on ollut paljon muutoksia. Nykyään Piipahlukselta on mahdollista saada neuvontaa kunnan eri palveluiden tavoittamiseen, kassapalveluihin, hakemusten ja lomakkeiden vastaanottoon, kunnan venepaikkojen vuokraamiseen, tilavarauksiin, toripaikkavarauksiin, Hoppa-palveluliikennekuljetusten tilaukseen ja toimiipa Piipahlus tällä hetkellä Salpakankaan ainoana paikkana, josta voi ostaa ja ladata Waltti-kortteja. Piipahluksen palvelutiski sijaitsee Hollolan pääkirjastossa, jossa vuoden aikana tavoitettiin noin 12 000 kävijää. Kunnan chat-palvelun kautta palveltiin n. 1 400 asiakasta. Kunnan tilojen ulosvuokraus ja varaaminen on keskitetty Piipahlukseseen. Vuoden aikana palveltiin yhteensä 368 eri tilakäyttäjryhmää ja yksityishenkilöä. Piipahlus tarjoaa Kela-asiakkaille etäpalvelupisteen, jota käytti vuoden aikana reilut 700 asiakasta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Vuoden 2024 aikana kehitämme osana hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä kuntalaisten osallisuutta sekä resursoimme henkilöstöä senioripalveluiden ja toiminnan kehittämiseen. Jaamme avustuksia, kehitämme yhteistyötä 3. ja 4. sektorin kanssa ja pyrimme reagoimaan aikaan ja ilmiöihin ennakoivasti ja tehokkaasti kaikilla palvelualueen sektoreilla. Kehitämme toimintamme laatua ja määrää mittaavia indikaattoreita (mm. Nuodo, Sovari), jotta tiedolla johtamisen kulttuuri vahvistuu entisestään.

Vuoden 2024 aikana saatetaan päätökseen paikallinen NUPS (nuorisotyön perussuunnitelma) prosessi. NUPS:n tarkoitus on kartoittaa ja kirjata kaikki se nuorisotyöksi ymmärrettävä työ vapaa-aikapalveluiden piirissä. NUPS auttaa niin päätöksentekijöitä, kuin työntekijöitä paremmin hahmottamaan koko laajan kokonaisuuden siitä, minkälaista nuorisotyötä Hollolan kunnassa toteutetaan. Ennen kaikkea NUPS:ssa on kyse jo olemassa olevien toimintaa ohjaavien asiakirjojen, hankesuunnitelmien ja hiljaisen tiedon yhteen saattaminen selkeästi hahmotettavaksi kokonaisuudeksi. NUPS-prosessi käynnistyy syksyllä 2023. Nuorisopalveluiden sisällä tehdään vuoden 2024 aikana arviointia nuorisotilatyön saavutettavuudesta suhteessa palveluiden sijaintiin. Koulunuorisotyön kehittämistyö jatkuu aktiivisesti. Merkittävä muutos vuoden 2024 aikana on kuntakeskuksen alueella tehtävän tilatyön toteutus ja toiminnan suunnittelu kunnan omana toimintana. Vuoden 2023 aikana entinen Mestan tuki ry:n tiloissa tapahtunut tilatoiminta on järjestetty väistötiloissa Salpakankaan koululla ja väistötiloihin siirtymisen takia seurakunnan nuorisotyö ja Mestan tuki ry. vetäytyi yhteistyöstä. Nuorisopalveluilla seurataan aktiivisesti myös valtakunnallisen tason uudistuksia, kun uusi valtakunnallisen

nuorisotyön ja – politiikan ohjelma- (VANUPO) vuosille 2024–2027 otetaan käyttöön. Uuden ohjelmakauden kuntatasolle heijastuvat vaikutukset ovat ensisijaisesti nuorten vaikuttamisen vahvistamiseen liittyvät tavoitteet, mutta myös rahoitukseen liittyvät mahdolliset muutokset.

Kirjastopalveluiden keskeisin muutos on alueellisen LASTU-kirjastoverkon tiedonhallintajärjestelmän päivittäminen uuteen KOHA-Suomi kirjastojärjestelmään vuoden 2024 aikana. Kirjastojärjestelmästä aiheutuvat lisäkustannukset on huomioitu TA24:ssa.

Liikuntapalveluiden toiminnassa vuosi 2024 sisältää merkittävän muutoksen ja tarpeen työtehtävien uudelleenjärjestelylle, kun uimahallin peruskorjaus aloitetaan toukokuussa 2024. Uimahallin sulku asiakaskäytöltä kestää tämänhetkisen arvion mukaan noin 18 kuukautta. Hallin sulkemisesta aiheutuvat taloudelliset muutospaineet huomioidaan talousarviossa. Uimahallin vuosittainen kävijämäärä on ollut ennen koronaa 140 000 käyntiä ja tähän tasoon ei ole koronapandemian jälkeen noustu. Vähentyneistä kävijämääristä huolimatta uimahalli on edelleen yksi kuntalaisten eniten käyttämistä ja tärkeimmiksi koetuista palveluista. Työn uudelleenjärjestelyllä pyritään siihen, että liikuntapalveluiden ryhmäliikuntatarjonta ei vähene, vaan ryhmäliikuntatunteja pyritään järjestämään vähintään sama määrä, kuin normaalitilanteessa. Vapaa-aikapalveluilla laaditaan uimahallin remontin ajaksi toimintasuunnitelma liikuntapalveluiden toiminnan toteuttamiseksi vuosien 2024–2025 aikana, kun uimahalli on remontissa.

Vuosi 2024 on vapaa-aikapalveluissa myös juhluvuosi, kun kunnan palvelupiste Piipahlus täyttää 30 vuotta. Piipahluksen syntymäpäiväjuhlallisuuksia vietetään alkuvuonna 2024.

Kulttuuripalvelut jatkavat laaja-alaista kulttuurityön kehittämistä Hollolassa myös vuonna 2024. Merkittävimpiä hankkeita on harrastamisen Suomen malli, jonka toteuttamista kaikissa Hollolan kouluissa jatketaan hankerahoituksen turvin myös vuonna 2024. Tapahtumajärjestäminen, uusien tapahtumien ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä kunnassa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on aktiivista ja aikaan ja ilmiöihin reagoivaa.

Maahanmuuttotyötä vapaa-aikapalveluilla toteuttaa kolmen kunnan yhteinen maahanmuuttokoordinaattori sekä kulttuuripalveluilla työskentelevä yhteisöohjaaja. Vuoden 2024 aikana järjestetään työajanseuranta, josta saadaan tarkkaa tietoa siitä riittääkö nykyinen maahanmuuttotyöhön resursoitu työntekijäpanos toteuttamaan palvelut laadukkaasti.

Sitovuus valiokuntaan nähden on vastuualueen toimintakate.

Vapaa-aikapalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	698 933 €	423 100 €	562 142 €	132,86 %	-139 042 €
Myyntituotot	215 815 €	206 800 €	183 297 €	88,64 %	23 503 €
Maksutuotot	381 395 €	122 500 €	120 121 €	98,06 %	2 379 €
Tuet ja avustukset	37 659 €	50 000 €	118 419 €	236,84 %	-68 419 €
Vuokratuotot	49 236 €	31 800 €	126 718 €	398,48 %	-94 918 €
Muut toimintatuotot	14 828 €	12 000 €	13 586 €	113,22 %	-1 586 €
Toimintakulut	-4 577 095 €	-3 845 700 €	-4 031 599 €	104,83 %	185 899 €
Henkilöstökulut	-1 395 629 €	-1 483 200 €	-1 540 429 €	103,86 %	57 229 €
Palvelujen ostot	-632 263 €	-544 200 €	-659 620 €	121,21 %	115 420 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-263 315 €	-275 900 €	-247 446 €	89,69 %	-28 454 €
Avustukset	-138 119 €	-147 000 €	-153 599 €	104,49 %	6 599 €
Muut toimintakulut	-2 147 769 €	-1 395 400 €	-1 430 505 €	102,52 %	35 105 €
TOIMINTAKATE	-3 878 162 €	-3 422 600 €	-3 469 457 €	101,37 %	46 857 €

Toteuma määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kirjastopalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	44 666 €	32 000 €	33 307 €	104,08 %	-1 307 €
Toimintakulut	-1 008 064 €	-991 000 €	-941 596 €	95,01 %	-49 404 €
TOIMINTAKATE	-963 398 €	-959 000 €	-908 290 €	94,71 %	-50 710 €
Kulttuuripalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	1 022 €	1 500 €	2 646 €	176,43 %	-1 146 €
Toimintakulut	-155 397 €	-171 300 €	-174 401 €	101,81 %	3 101 €
TOIMINTAKATE	-154 375 €	-169 800 €	-171 754 €	101,15 %	1 954 €
Liikuntapalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	431 507 €	153 000 €	251 135 €	164,14 %	-98 135 €
Toimintakulut	-2 256 067 €	-1 569 100 €	-1 678 493 €	106,97 %	109 393 €
TOIMINTAKATE	-1 824 560 €	-1 416 100 €	-1 427 358 €	100,79 %	11 258 €
Vapaa-aikapalvelujen yhteiset palvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	1 600 €	0 €	600 €	0,00 %	-600 €
Toimintakulut	-300 112 €	-339 800 €	-323 721 €	95,27 %	-16 079 €
TOIMINTAKATE	-298 512 €	-339 800 €	-323 121 €	95,09 %	-16 679 €
Asiointipiste Piipahlus	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	85 049 €	74 800 €	83 291 €	111,35 %	-8 491 €
Toimintakulut	-159 840 €	-155 600 €	-154 576 €	99,34 %	-1 024 €
TOIMINTAKATE	-74 791 €	-80 800 €	-71 285 €	88,22 %	-9 515 €
Hyvinvoinnin koordinointi	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintakulut	-85 779 €	-74 100 €	-77 590 €	104,71 %	3 490 €
TOIMINTAKATE	-85 779 €	-74 100 €	-77 590 €	104,71 %	3 490 €
Maahanmuuttajapalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	37 659 €	50 000 €	117 501 €	235,00 %	-67 501 €
Toimintakulut	-61 463 €	-22 200 €	-57 645 €	259,66 %	35 445 €
TOIMINTAKATE	-23 804 €	27 800 €	59 856 €	215,31 %	-32 056 €
Nuorisopalvelut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TOT-%	Jäljellä
Toimintatuotot	97 430 €	111 800 €	73 661 €	65,89 %	38 139 €
Toimintakulut	-550 373 €	-522 600 €	-623 577 €	119,32 %	100 977 €
TOIMINTAKATE	-452 943 €	-410 800 €	-549 916 €	133,86 %	139 116 €

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
<i>Kirjastopalvelut</i>			
Lainausten määrä	300 966	280 000	282 683
Kävijöiden määrä	193 833	215 000	209 265
Kirjastojen aukioloaika eriteltynä 2021 alkaen:			
- omatoimiaika (tuntia/vko)	132	132	132
- kirjastoauto (tuntia/v/keskimäärin), 60 pysäkkiä	855	850	678
- palveluaika (tuntia/vko)	76	76	76
<i>Nuorisopalvelut</i>			
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0-28 vuotiaat)/lkm	6 280	6 132	ei julkaistu
<i>Liikuntapalvelut</i>			
Uimahallin kävijämäärä (käyntikertojen lukumäärä)	62 153	60 000	29 951
Uimakoulutoimintaan osallistuvien lukumäärä	191	150	174/700